

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Griffon

 Af [Jan Katlev](#) 3. august 2009 • I kategorien [Ordhistorier](#) •

Hjælp jeg har fået hund – eller rettere sagt kærestens datter har fået hund og midlertidigt parkeret den hos os under et længerevarende udlandsophold.

Det er en såkaldt *mindre selskabshund* af racen GRIFFON BRUXELLOIS. Filmkere vil genkende den fra Jack Nicholson – filmkomedien *As Good As It Gets (Det bliver ikke bedre)* hvor en bøssenabo prakker ham den på til pasning og han starter med at smide den ned gennem affaldsskaktten.

Det gør vi ikke med 'vores' meget søde lille GRIFFON – som for resten bærer det grønlandske navn *NUKA* (egtl. 'lillesøster'). Men jeg spekulerer på hvad det er for et ord GRIFFON?

Det er

- <1> et fransk ord som kan betyde følgende: <a> grif (fabeldyr, vinget løve med ørnehoved), grib, lammegrib (fugle) <c> en art pincher (hund);

der er desuden andre franske ord GRIFFON som betyder

- <2> <a> dobbeltkrog, geddekrog, takket fil .

Det er tydeligt nok at 'vores' betydning af ordet, <1c>, hænger tæt sammen med betydningerne 'grif' og 'grib' – hundens ansigtsform får faktisk en til at tænke på fabeldyr og rovfugle. – Det er derimod ikke umiddelbart helt indlysende hvilken forbindelse der er mellem betydningerne <1> og <2>.

Der er dem der mener at 'hundebetydningen' <1c> er en afledning af et ældre fransk GRIFFE 'støver, sporhund, blodhund', en afledning af verbet GRIFFER 'slå klo i, gribe med klørne, gribe, hugge', men så i formen tilpasset ordet <1a, 1b> 'grif, grib' pga en vis lighed mellem griffer og gribbe og så hundens ansigtsform. –

Lad os se på oprindelsen til de to ordgrupper hver for sig - pdes ordet GRIFFON om både griffer, gribbe og hunde med grifansigt – pdas ordet GRIFFER 'slå klo i, gribe....' med bl a afledningen GRIFFE 'støver, sporhund..'.

Ordet GRIFFON 'grif, grib....' er en afledning af ældre fransk GRIF, som via latin GRIPPUS, GRYPHUS er lånt fra oldgræsk GRYPÓS med betydningen 'som har høgenæse, krumnæset' og GRYPS 'grib, grif'. – Man kunne gætte på et oprindeligt slægtskab med en germansk stamme *KRUMB- 'krum', ud fra en oprindelig indoeuropæisk stamme *GRUMB- *GRUMP- 'krum, krumnæset'. – Det er også, måske mere usikkert, blevet foreslået at ordet i græsk igen er lånt fra et semitisk sprog, hvor vi har betegnelser som hebraisk KĒRŪB 'kerub, grif' og akkadisk (babylonisk) KARŪBU 'kerub, grif' om visse typer vogterengle med skræmmende rovdyransigter.

Ordet GRIFFER 'slå klo i, gribe....' og det afledte GRIFFE 'støver, sporhund....' har oldfransk lånt fra oldhøjtysk GRIFAN 'gribe', beslægtet med dansk GRIBE, af fællesgermansk *GRIPAN. – Betydninger som <2a,b> 'krog, takket fil', kan vel så forstås som 'griber, griberformet redskab'.

Jan Katlev, ph.d. i lingvistik,

forfatter til Politikens ETYMOLOGISK ORDBOG

Læs også:

1. [Sjælland...](#) ... hedder den ø jeg sidder og skriver på. Det er et ord med to vokaler: Sjælland og derfor med to stavelser. Grænsen mellem de to stavelser skal ligge et sted...
2. [Skabes der aldrig nye morfemer?](#) Ordforrådet Det er en kendt sag, at ordforrådet i et sprog hele tiden ændrer sig. Ikke hvert minut selvfølgelig, men i et samfund som det danske med nye skandaler, modepåfund...
3. [Den Danske Ordbog på nettet](#) ordnet.dk/ddo Siden november 2009 har Den Danske Ordbog været tilgængelig på nettet. Redaktionen af Sprogmuseet har i den anledning bedt mig give en omtale af ordbogen, dens omfang og anlæg...
4. [Te](#) Te (Camelia sinensis). Fra Koehlers Medizinal-Pflanzen, 1887 Navnet på drikken te stammer via hollandsk thee og malajisk teh (lånt via den hollandske kolonialhandel i Ostindien) fra ordet té på det...

Tagget med: [dyrenavne](#), [etymologi](#), [fransk](#), [hunde](#), [indoeuropæisk](#), [Navne](#), [Ord](#), [Ordhistorier](#), [semitiske sprog](#)

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Seneste sprognyheder

4/5	Sprogforskerne fandt en skat i skoven politiken.dk
27/4	Lille indsats styrker små børns sprog www.dr.dk
26/4	Lad os komme det danske 'jantekomma' til livs politiken.dk
23/4	Ud med sproget - Berlingske Mener www.b.dk
20/4	Unikt runefund i centrum af Odense videnskab.dk

4/1	John Holm, Pioneer in Linguistics, Dies at 72 www.nytimes.com
10/8	Young women, give up the vocal fry and reclaim your strong female voice www.theguardian.com
20/5	Bill Funding Native Language Programs Passes mtpr.org
17/5	Sounds Of The Pilbara II: Songs In Language finishes recording - WAM - West Australian Music wam.org.au
13/5	Seven US Senators Introduce Bill to Promote Preservation of American Indian Languages - Native News Online nativenewsonline.net

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Ordhistorier'

Romanske nyheder

Dressere

Te

Sjælland ...

Nye kommentarer

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Monica Scheuer til Jødiske efternavne

jane til Jødiske efternavne

InglêS til Sprogene i Mozambique

Birgit Eggert til Hvad er der blevet af Maren?

Grethe Movsing til Hvad er der blevet af Maren?

Henrik Klindt-Jensen til Ded borriñholmska måled

Artikler om

aktuelle sprog **Alfabeter** Anmeldelser arabisk

Biblen **bogstaver** børn Danmark **Dansk** Dialekter

engelsk esperanto Formidling fransk identitet

konsonanter **Medier** modersmål Musik Navne norsk **Ord**

ordbøger ordforråd **oversættelse** Plansprog **religion**

romanske sprog **RUSSISK** Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi

sprogkort **Sprogpolitik** sprogteknologi

svensk truede sprog tv tyrkisk tysk **Udtale**

Underholdning **video** vokaler

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

Arkiv	Resources
januar 2015	Ethnologue: Languages of the World
december 2014	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
november 2014	LL-Map: Language and Location
maj 2014	Minority Rights Group
marts 2014	Minority Rights Group
februar 2014	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
oktober 2013	Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
august 2013	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
marts 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
januar 2013	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	Bogstavlyd
juni 2012	Dansk sprognævn
maj 2012	Den danske ordbog
april 2012	Dialekt.dk
marts 2012	dk.kultur.sprog
februar 2012	Korpus.dk
januar 2012	Nye ord i dansk på nettet (NOID)
december 2011	Ordbog over det danske sprog
november 2011	Ordned. Dansk sprog i ordbøger og korpus
oktober 2011	Sproget.dk
september 2011	Svenska Akademien
august 2011	Ø (Schwa.dk)
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	
maj 2010	
april 2010	
marts 2010	
februar 2010	
januar 2010	
december 2009	
november 2009	
oktober 2009	
september 2009	
august 2009	
juli 2009	
juni 2009	

maj 2009
april 2009
marts 2009